

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 35.000 Mk.
Z odnośnieniem do domu 45.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową 45.000 Mk.
Zagranicą 90.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 2.000 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. mk. 2.000,
Nekrologi 2.000 mk. zwyczajnie 1.000 mk.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI.
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 od 2—6 po poł.

№ 201 (7536)

Czwartek, dnia 6 Września 1923

Rok XXXI

8 aktów.

STYLOWY

wyświetla od dnia 6 września b. r. wspaniały dramat współczesny, ostatniej nowości p. t.

STYLOWY

8 aktów.

„CZŁOWIEK TYGRYS”

w 6 -ktach, w

Olaf Föns

słynny
tragik

8 aktów.

do tego komedia „Entliczek-pentliczek” 2 akty
Początek codziennie o godz. 7. wieczorem, w sob., niedziel. i święta o g. 5-ej po poł.

8 aktów.

Nowy wybór towarów

na sezon jesienny i zimowy oraz wszelki asortyment materiałów
letnich posiada

Sklep Fabryczny Fabryki Sukna w Opatówku

dawniej Fiedlera Sp. Ako.

sprzedaje hurtowo i detalicznie PO CENACH FABRYCZNYCH.
Ulica Kościelna w Opatówku. Budynek Fabryczny. 1391

P. Witos o sytuacji obecnej.

WARSZAWA 4, (tel. wł.). Wczoraj przedpołudniem w gmachu Prezydium Rady Ministrów odbyła się konferencja prasowa, zwołana przez Premiera p. Witos, w której wzięło udział przeszło 40 zaproszonych przedstawicieli wyłącznie prasy prowincjonalnej. Konferencję otworzył Prezes Rady Ministrów, który stwierdziwszy na wstępie, że zaproszono ze względów natury technicznej tylko część prasy, a mianowicie tej, która jako oddalona od stolicy, postawiona źródło wych informacji o sytuacji, — wygłosił następnie dwugodzinne przemówienie na temat stosunków wewnętrznych.

Rząd obecny — zaznaczył na wstępie Premier — rozpoczął swoją działalność od ustalenia kierunku, w którym dążyć wytrwale zamierza. Rząd ten jednakże nie uważa za wskazane drogą reklamy wyolbrzymiać swoją pracę — i stąd właśnie może pochodzą owe podejrzenia o tajemniczość i jakieś „knowania”. Główną zasadą Rządu obecnego jest, aby w Polsce rządzą Polacy; względy partyjne nie odgrywają żadnej roli. Wszelkie wiadomości o rugach ze względów partyjnych a nawet osobistych uważać należy za plotkę, mającą tylko na celu obniżenie powagi Rządu. Zwłaszcza wzmianki o usunięciu z niej polityki i podporządkowanie wszystkich spraw związanych z armją Ministrowi spraw wojskowych.

Co się tyczy skarbu, to chodzi tu o usunięcie nieładu, jaki panuje w naszej gospodarce finansowej. Lecz o programie w tym dziale mówić narazie nie można, gdyż ustala go nowy Minister p. Kucharski. Dalej Premier zaprzecza kategorycznie pogłoskom, jakoby w programie obecnego Rządu ukrywał się jakiś zamach na robotników, przeciwnie — Rząd traktuje większość postulatów robotniczych bardzo przychylnie i część ich już zrealizował.

Następnie mówi Premier o oszczędnościach które przeprowadzane będą z całą stanowczością we wszystkich resortach, jednakże w ten sposób aby nie szły na szkodę państwa. Zwłaszcza w kolejnictwie i w armji osiągnąć będzie można daleko idące oszczędności bez uszczerbku dla sprawności kolei a siły i uzbrojenia armji. Koleje

zamienione być mają w samowystarczalne dla siebie przedsiębiorstwo handlowe.

Odnosnie do administracji, to sanacja sto sunków musi z konieczności postępować dość wolno i dlatego w najbliższym już czasie nie należy oczekiwać w tej dziedzinie żadnych zmian poważniejszych. Szkolnictwo ma być podporządkowane władzom administracyjnym tylko w części administracyjnej a nie pedagogicznej.

Premier zapowiada dalej nową ustawę prawną oraz ustawę o ochronie państwa, konieczne wobec coraz częściej powtarzających się napadów szkodzących państwu. W dziale reformy rolnej, odnośnie Ministerjum opracowuje obecnie nowy plan osadnictwa na kresach wraz z planem pomocy dla osadników. Mimo jednak zwiększonej działalności, Ministerjum reformy rolnej wprowadza krańcową oszczędność, a dotychczasowa akcja jego dała już 20 miliardów oszczędności rocznie. Najdalej idące oszczędności w tym resorcie będą zastosowane w Poznańskiem, gdzie jest więcej urzędników, aniżeli w Warszawie.

Pomimo jednak wszystko, co dotąd zrobiono, drożyzna rośnie i stosunki nie uległy poprawie. Dopiero akcja komisarza drożyznianego, położyła kres nadużyciom w tym kierunku; lecz trzeba jeszcze aby społeczeństwo nie patrzyło na tę akcję z założonymi rękami. Rząd jest zde cydowany kontynuować ją z całą bezwzględnością, dopóki nie przełamie zachłanności speku lantów. Nadwyżka zboża wynosi już obecnie 180 tysięcy wagonów, więc chleba mamy pod dostatkiem i niesłuszne jest żądanie zamknięcia granic państwa dla eksportu zboża.

Co się tyczy przesyłu, to — jak stwierdza Premier — większość nie wynagradza robotników należycie i nie idzie państwu na rękę, dbając tylko o własny interes. Zwłaszcza w Łodzi zarobki robotników są wprost śmiesznie małe, a równocześnie bez powodu ogranicza się tam ciągle dni pracy. W walce z temi nadużyciami Minister przemysłu i handlu wyda odpowiednie zarządzenia i wkrótce panowie ci przekonają się że w Państwie Polskiem nietylko oni mają prawo do życia, ale i robotnik.

Dentysta Wolpe-Bampert

przyjmuje od 10 do 7 wiecz.
Stary Rynek № 17. I piętro. 1639

1476

Doktor

S. WAŁCHOWICZOWA

Aleja Józefiny № 13, front, II piętro.
Choroby wewnętrzne, dziecięce
i kobiece.

ANALIZY moczu, kału, płwocin, soku
żołądkowego i krwi (na syfilis i inne.)

Przyjmuje od 9—11 i od 4—7 po poł.

Wspomniawszy jeszcze o staraniach Rządu w kierunku zaopatrzenia miast i wsi w opał, Premier oświadczył, że najbliższy budżet będzie wyrazem tych dążeń i zapatrywać Rządu. Oszczędności będą przy tem bardzo ciężkie, lecz nie szkodliwe dla organizmu Państwa. Trzeba też będzie zmusić społeczeństwo do lepszego spełnienia obowiązków wobec państwa. Dość wspomnieć, że do końca 3-go kwartału br. wpłynęła za ledwie 1/5 część tej sumy podatków, która powinna wpłynąć do końca tego roku!

Nakoniec Premier demantuje wiadomość, jakoby Rząd w staraniach swoich o pożyczkę za granicą doznał zawodu i kompromitacji! Rząd zaciągając obecnie pożyczkę zagranicą nie posługiwał się także żadnymi pośrednikami i nikomu żadnych tantjem nie ma z tego tytułu do wypłacenia.

Z kolei zabrał głos minister spraw zagranicznych p. Seyda, szkicując pokrótce obecną zagraniczną sytuację Polski.

Dlaczego p. Darowski ustąpił.

WARSZAWA 5, (tel. wł.). Dowiadują się, że dymisja p. E. Darowskiego ze stanowiska Ministra pracy i opieki społecznej nastąpiła skutkiem zbyt dużego zaangażowania się tegoż po stronie przedstawicieli wielkiego przemysłu, zwłaszcza łódzkiego, przeciwko którym rząd zamierza wystąpić bardzo energicznie.

Benesz nie wejdzie do Rady Ligi Narodów.

WARSZAWA 5, (tel. wł.). Z Paryża donoszą, że prawdopodobnie Benesz będzie zmuszony do cofnięcia swej kandydatury na członka Rady Ligi Narodów. W tym wypadku jednak i Polska cofnęłaby kandydaturę d-ra Skirmunta, wysuwając kompromisową rumuńskiego ministra spraw zagranicznych p. Duci.

Kiedy będzie zwołany Sejm?

WARSZAWA 5. Na posiedzeniu rożniów, prowadzonych przez marszałka Sejmu Rataja z przedstawicielami stronnictw sejmowych, na-

też wnioskować, że Sejm nie będzie zwołany przed 1 października. Pomiedzy 1 a 3 października obradować będzie natomiast konwent senatorów, który oznaczy datę zwołania Sejmu. Również z początkiem października obejmują prace komisja rolno i budżetowa.

P. Nosowicz mianowany min. kolei.

WARSZAWA 5. W poniedziałek podpisana została nominacja p. Nosowicza prezesa katowickiej dyrekcji kolejowej na min. kolei.

Zaprzyśięcie nowych ministrów.

WARSZAWA 5. W poniedziałek w godzinach porannych nowomianowani ministrowie złożyli przysięgę służbową, a między 11 a 12 w południe przyjęli urządowanie od swych poprzedników. Przy przejściu urzędowania nowi ministrowie wygłosili stosowne przemówienia do zgromadzonych urzędników ministerstwa.

Konferencja min. Smólskiego z prem. Witosem

WARSZAWA 5. Minister pracy i opieki społecznej Smólski odbył dłuższą konferencję z prezesem rady ministrów Witosem.

Rada ministrów w Belwederze nad naprawą skarbu

WARSZAWA 5. O godz. 9 wieczorem wracał Pan Prezydent Rzeczypospolitej Wjciechowski z Lublina.

Jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia odbędzie się w Belwederze pod przewodnictwem P. Prezydenta pełna Rada ministrów, na której omawiane będą ważne sprawy skarbowe oraz obsadzenie podsekretarjatów stanu w ministerjach skarbu oraz przemysłu i handlu.

Warunki przyjęcia emigrantów polskic w Ameryce.

WARSZAWA 5. Do Warszawy powrócił w tych dniach z podróży do Stanów Zjednoczonych naczelnik wydziału prezydium Rady ministrów dr. W. Pawlikiewicz, który badał w kilku portach europejskich, oraz w porcie nowojorskim warunki przewozu i przyjęcia w Stanach Zjednoczonych emigrantów polskich. Na ogół dr. Pawlikiewicz stwierdził, że warunki przejazdu emigrantów i przejść w porcie nowojorskim uległy bezwzględnej poprawie i całkowicie odpowiadają wymaganiom rządu polskiego.

Czystość w biurach jest obowiązkiem ustawowym.

WARSZAWA 5. W „Dzienniku Ustaw“ Nr. 84 ogłoszono rozporządzenie kierownika ministerstwa zdrowia publicznego dotyczące ochrony czystości powietrza w urzędach, biurach, sklepach i magazynach.

W myśl tego rozporządzenia wzbudzeniem jest przede wszystkim w takich lokalach plucie na podłogę.

Następnie w lokalach tych winny być następujące urządzenia:

Przy wejściu słomianka do wycierania obuwia, szatnia lub wieszak na odzież wierzchnią, spluwaczka z płynem odkażającym w miejscu widocznym i dostępnym, umywalnia, mydło i ręcznik oraz urządzenie zabezpieczające w biurach papier i książki od pyłu.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 25 października br. Przekroczenia będą surowo karane.

Skarb czyni tylko niezbędne do życia wydatki.

WARSZAWA 5. Okręgowa dyrekcja robót publicznych w Warszawie, zwróciła się do marszałka Rataja z propozycją, ażeby do budżetu na rok 1924 wstawiono pozycję na potrzeby budowy gmachu sejmowego 20 milionów złotych, na budowę kościoła Opatrzności 3 miliony złotych i na dom ludowy Rzeczypospolitej 3 miliony złotych. Marszałek Rataj odpowiedział, że propozycji tej nie może aprobować, gdyż ze względów oszczędnościowych, budżet na rok 1924, powinien obejmować pozycje wyłącznie

dla życia niezbędne. Zauważyć należy, że zarówno projekt budowy kościoła Opatrzności jak i domu ludowego, opiera się na uchwale, jaką Sejm ustawodawczy powziął z okazji uchwalenia konstytucji.

Zjazd Chrześcijańskiej Demokracji.

WARSZAWA 5. Obradował w Poznaniu wojewódzki zjazd delegatów powiatowych organizacji stronnictwa chrześcijańsko - demokratycznego. W obradach zjazdu brali udział minister sprawiedliwości Nowodworski, senator Adamski, posłowie ksiądz Kaczyński i Marciniak, oraz redaktorowie wszystkich pism stronnictwa. Minister Nowodworski wygłosił referat o sytuacji

politycznej i o pracach rządu, senator ksiądz Adamski o pracach nad poprawą skarbu państwa. Po wysłuchaniu wszystkich wygłoszonych referatów, zjazd uchwalił całkowitą aprobatę dla obecnej polityki stronnictwa, oraz dla obecnego rządu.

Preliminarz budżetowy na r. 1924.

WARSZAWA 5. P. marszałek Sejmu Rataj z prezesem rady ministrów Witosem i ministrem skarbu Kucharskim. Tak od premiera, jak i ministra skarbu uzyskał p. marszałek stanowcze za pewnienie, iż preliminarz budżetowy na rok 1924 przedłożony zostanie Sejmowi w październiku, w terminie ustalonym przez konstytucję.

Możliwość wojny bałkańskiej i światowej.

PARYŻ 5. Radiodepesza, wysłana w ciągu dnia wczorajszego z Belgradu do Paryża, donosi, że koła oficjalne jugosłowiańskie otrzymały wiadomości o przygotowaniach do wylądowania wojsk włoskich w Albanii. Ze strony rządu belgradzkiego oświadczają, że krok tego rodzaju uważany byłby za akt wrogi w stosunku do Jugosławii.

BERLIN 5. Na podstawie informacji dyplomatycznych z kół Małej Ententy w Paryżu, „Vossische Zeitung“ donosi, że wszyscy dyplomaci Małej Ententy podkreślają konieczność ostatecznego i gruntownego rozrachunku z Włochami i położenia kresu włoskiej politycznej akcji na Bałkanach. W państwach Małej Ententy wiadomo, że Mussolini zawarł sojusz zaczepno-odporny z Węgrami i że włoski przedstawiciel w Budapeszcie systematycznie przeciwdziałal roz-

brojeniu Węgier. Obalenie Stambulijskiego przy pisaniu również należy akcji Włoch, a obecny rząd bułgarski jest narzędziem w rękach Mussoliniego. W Grecji Włochy dążą do przeprowadzenia gabinetu Matakasa, który byłby rządem bezwzględnie podporządkowanym akcji włoskiej. Przygotowania do hegemonii włoskiej na Bałkanach zaszyły już tak daleko, że obecnie Włochy korzystają z pierwszej sposobności, aby hegemonję tę ostatecznie zdecydować. Mała Ententa gotowa jest uczynić wszystko, aby nie dopuścić do dalszego zwiększenia potęgi Włoch.

Mussolini odrzuca interwencje Ligi Narodów.

RZYM 5. Włochy notyfikowały rządowi greckiemu niekompetencję Ligi Narodów w rozstrzygnięciu konfliktu włosko-greckiego.

Straszliwe wieści o kataklizmie w Japonii.

661 miliona trupów, 30 miast w gruzach. — Brak wiadomości z poselstwa polskiego. — Rodzina cesarska uratowana. — Tysiące trupów na ulicach Tokio.

SAN FRANCISCO 5. W całej Japonii zniszczone zostało przez trzęsienie ziemi 30 miast. 500,000 ludzi postradało życie, 200,000 pozostało bez dachu i pożywienia. Na wyspach Amakusa i Yokuzaka nie pozostał ani jeden dom. Z wielu okolic Japonii donoszą o ogromnych powodziach spowodowanych przez gorące gejzery. Wszystkie wiadomości zgodnie stwierdzają, że rozchodzi się tu o bezprzykładną w dziejach katastrofę. W ciągu katastrofy szerzył się pożar w szybkim tempie, mimo ogromnej ulewy.

PARYŻ 5. Z Waszyngtonu donoszą dodatkowo, że w Tokio zniszczoną została również dzielnica w której znajdowały się obce poselstwa. O losie nie wiadomo.

WARSZAWA 5. W poselstwie japońskim, dokąd współpracownik „Przeglądu Wieczornego“ udał się po bliższe informacje odnośnie kataklizmu w Japonii, sekretarz poselstwa zapewnił, iż dotąd żadne bezpośrednie wiadomości od rządu japońskiego nie nadeszły. Poselstwo orientuje się wyłącznie z telegramów pism warszawskich.

Również nasze min. spraw zagranicznych nie otrzymało znaku życia od posła naszego w Tokio, p. Patka.

Do poselstwa japońskiego zgłasza się szereg osób ze świata urzędowego z kondolencjami.

SAN FRANCISCO 5. W Tokio zniszczeniu uległy wszystkie redakcje i dworzec kolejowy, oraz dzielnica kupiecka. Gmach japońskiego M. S. Z. znikł uległ kompletnemu zniszczeniu. Rodzina cesarska uległa kompletnemu zniszczeniu. Rodzina cesarska jednak zdołała się uratować.

Wstrząśnienia następowały w krótkich odstępach czasu. Pierwsze wstrząśnienie zniszczyło od razu trzy dzielnice, drugie zniszczyło do reszty całe miasto. Tysiące trupów zalega ulice miasta. W promieniu 100 kilometrów zerwane są wszystkie szyny kolejowe. Druty telegraficzne, telefoniczne jak i połączenia radiotelegraficzne między Japonią a Ameryką są zerwane z powodu zniszczenia aparatów. Przeszło 40 okrętów, znajdujących się w porcie, utonęło. Dwa wielkie parowce zostały wyrzucone na brzeg i doszczętnie splonęły. Tak zwana Wyspa święta zniknęła zupełnie z powierzchni ziemi.

Miasto Tokio i Jokohama uległy tem łatwiejszemu zniszczeniu, że większość domów była zbudowana z papieru i trzciny bambusowej.

Otwarcie Targów Lwowskich

Przemówienie ministra Kucharskiego.

LWÓW 5. 9. P.A.T. Na dzisiejszym otwarciu Targów Wschodnich p. minister skarbu Kucharski wygłosił następujące przemówienie:

„Dostojne Zebranie! Przeglądając naszą przeszłość dawną z okresu niepodległości czy dość bliską z czasów niewoli, czy wreszcie z kilku ostatnich lat wskrzeszonego niezależnego bytu państwowego musimy zauważyć że nas jako całość, jako społeczeństwo niezmiernie mało interesują zagadnienia gospodarcze i ściśle z tem związane zagadnienia finansowo - skarbowe. O ile dawniej tematy te z racji ustroju stanowego mogły być ścieśnione do zagadnień interesujących pozornie tylko jedną warstwę społeczeństwa t. j. mieszczaństwo a wreszcie w okresie niewoli, gdy sprzęgnięci częściami w obce organizmy polityczne i pozbawieni jednej orientacji gospodarczej oraz możliwości wpływania na ukształtowanie się odmienne zgodne z interesem całości naszego narodu to o tyle dzisiaj niedoceniając tychże zagadnień przez ogół społeczeństwa jest naprawdę zastanawiające i w myśl ogólnych interesów państwowych nie może być dalej tolerowane.

Pragnę, jako reprezentant Rządu a szczególnie jako szafarz lub egzekutor finansowej strony naszego aparatu państwowego, zwrócić uwagę naszego społeczeństwa na doniosłość spraw przemysłowo - finansowych ze stanowiska, nie ciasnego, egoizmu klaso-

wego lub indywidualnego, lecz ze stanowiska najwyższej idei państwowej, w myśl bezwzględnie prawdziwej zasady, dziejami potwierdzonej, że niepodległość polityczną gwarantuje i utwierdza niepodległość i niezależność ekonomiczną. Z utratą niezależności gospodarczo - przemysłowej, nierozwiązaniem problemu finansowo - skarbowego w myśl interesów państwa, musi przyjść stopniowo aż do zupełnego zaniku umniejszenia i ograniczenia niezależności i samodzielności politycznej.

Interesować się konjunkturą handlową, horoskopami rozwoju przemysłowego, wartością naszej waluty i jej stosunku do obcych dewiz, badać i zastanawiać się nad gospodarką budżetową, w jej stronie wydatków skarbowych jakoteż dochodów finansowych i koniecznej zgody i karność między niemi, to nie jest interes lub przywilej spekulanta lub paskarza, to jest konieczny obowiązek i nakaz moralny dla każdego obywatela w myśl drugiej słusznej zasady, że interes państwa jest interesem jego obywateli. Tak, jak interes jednostki powinien pokrywać się interesem państwa. Dobrobyt i pomyślność państwa zapewnia te same wartości jego obywatelom. Siła, powaga i znaczenie naszego państwa na wewnątrz i zewnątrz, gwarantuje i zabezpiecza naszym obywatelom poważanie i znaczenie we wszelkich stosunkach międzynarodowych.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

New-Jork	249000
Londyn	1.133000
Niemcy	0,02
Paryż	14,150
Szwajcarja	44,950

Dla tego Rząd obecny, którego ja w tej części zagadnienia jestem reprezentantem, jest świadom zadania tak pojętego, jakie na nim spoczywa i gwarantuje w jego imieniu, że to hasło, że ten sztandar z wypisanym programem uporządkowania problemów gospodarczo-finansowych wysoko dźwierzć będzie i sztandaru tego z ręki nie wypuści ani wytracić go sobie nie da.

Rozwiązanie zagadnienia naprawy skarbu Rzeczypospolitej było, jest i będzie tym cementem łączącym zespolone stronnictwa, albowiem nie dla ambicji jednostek, nie dla korzyści partyjnych, kazano tym stronnictwom zapomnieć o wzajemnych urazach, rzucić w niepamięć to co nas dzieliło a wyciągnąć przed oczy i uczynić programem działania to co nas łączy t. j. najwyższy interes publiczny Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Nasz program realizowany obecnie, różni się pod jednym względem w odniesieniu do dawnych a mianowicie w kolejności lub następstwie, rozwiązania typowych problemów, składających się na całość zagadnienia naprawy skarbu państwa. Stabilizacją kursu marki polskiej, zrównoważenie budżetu, oraz reforma waluty, oto typowe problemy tego zagadnienia, które miały być porządkowane i rozwiązane w kolejności takiej lub innej, jednak po załatwieniu jednych miało się przystąpić do drugich, traktując jako oddzielne części, gdy tymczasem życie i praktyka wykazywały łączność i zmuszają nas do ich traktowania równorzędnie i współcześnie.

Nadmierny obieg pieniądza dezorganizuje nam życie gospodarcze, inflacja rujnuje nie tylko budżet państwowy, a także budżet gospodarstwa domowego, inflacja sprowadza nieznośną drożyznę, która jest haraczem opłacanym przez wszystkich i bez żadnej wyraźnej korzyści, która zakłóca spokój społeczny i domowy, spędza sen z oczu pracownika państwowego lub prywatnego i wzbudza niepokój o przyszłość.

W imię tej przyszłości niech nas hart ducha ogarnia, niech w nas powstanie mocne postanowienie przetrwania na tej obranej drodze, bo krótszym jest okres tej koniecznej operacji aniżeli jęczenia bezradnego i oczekiwanie niepewnej i nieodgadnionej przyszłości.

Złym jednak gospodarzem byłby ten, który nieogłędnie i jednostronnie zajął swój czas i umysł tylko stroną negatywną a o pozytywnej zapomniał lub brakło mu na to czasu, mam na myśli dochody skarbowe.

Na tę stronę budżetu państwowego będą baczną zwracał uwagę nie ze względu na konieczność uzyskania nowych uprawnień w drodze ustawodawczej, ile na to czy nato, co było przeznaczone i wyliczone dla skarbu jest wnoszone w tejże samej wysokości i w określonym terminie. W tym kierunku istniały i istnieją duże braki i uchybienia pochodzące z niedostatecznie sprawnej organizacji naszego aparatu skarbowego oraz z upadającej rzetelności podatkowej u obywateli.

Sprawa ta dla mnie przedstawia się prościej albowiem posiadam w moich rekach i świadom jestem tych środków, które należy zastosować aby opornych zmusić, opieszłych popędzić, niesumienne ukarać, a uchylających się od obowiązku wyszukać. Korzystam ze sposobności, aby powiedzieć, że doszło do mojej wiadomości, że w obecnym okresie, w którym wymierzają obywatelskie komisje pod przewodnictwem urzędników skarbowych podatek przemysłowy czyli obrotowy, który jest raczej powszechnym podatkiem konsumcyjnym, komisje te nie stoją na wysokości zadania, które im ustawą powierzono a urzędnicy nie są dość gorliwi i pilni. W wypadkach ujawnionych nadużyć nie cofnę się przed pociągnięciem winnych do odpowiedzialności najsurowszej, graniczącej ze zrujnowaniem prywatnej egzystencji, niesumiennej jednostki. Okradanie w tej chwili ubożęgo skarbu jest zbrodnia, a zbrodnie popełniona na kieszeni i interesie ogółu najsurowiej karać trzeba.

Może poraż pierwszy polski minister skarbu ośmiela się publicznie ostrzegać i grozić, ale pragnę aby między mną, jako pierwszym stróżem i służą publicznego skarbu, a resztą obywateli nie było nic niedopowiedzianego i nieoczekiwane, niech nasz stosunek będzie szczerzy i otwarty.

Po osiągnięciu równowagi budżetowej musi nastąpić stabilizacja kursu marki polskiej a stąd zahamowanie drożyzny i zatrzymanie zmieniających się szybko cen i dojrzejemy do momentu reformy waluty, do czasu wprowadzenia zdrowej waluty, opartej o podkład kruszcza złotego, wypuszczonej przez Polski Bank Emisyjny. Ponieważ założenie moje było o traktowaniu równorzędnym i współczesnym wszystkich trzech typów stadium naprawy skarbu, dlatego też rząd poczynił starania w kraju i zagranicą nad zapewnieniem sobie podkładu pod emisję nowego pieniądza w formie wysokocennych obcych walut. Szczegóły mogą być omawiane w czasie późniejszym dziś chciałbym tylko podkreślić, że niesumienne walka polityczna z obecnym rządem podsusza wiadomości o sprzedaniu lub zastawieniu Polski kapitałom obcym, o przyjęciu może ubliżającej kontroli lub kontroli nad naszymi dochodami, które to wiadomości są z gruntu fałszywe i nie opierają się na prawdzie.

Gdy więc tak szczęśliwie potrafimy rozwiązać i naprawić to, co zostało zepsute, gdy operacja, której się poddaliśmy będzie ukończona to trzeba powiedzieć sobie jasno, szczerze i otwarcie, że raj nie będzie naszym udziałem na tej ziemi, że wiele jeszcze trudności wyniknie wskutek tej kuracji organizmu gospodarczego, że osłabienie będzie widoczne i rząd obecny, który jest świadom zadania i skutków możliwych w celu zmniejszenia następstw i zabezpieczenia ogółu obywateli, poczyni odpowiednie kroki, aby

możliwie prędko umożliwić nastanie normalnych stosunków ze złotą monetą obiegającą. Wówczas niech w społeczeństwie rozlegnie się jedno wołanie i gorące pragnienie: Pracować i oszczędzać aby mnożyć szybko ogólny majątek narodowy, który przez oszczędność prywatną umożliwi stworzenie własnego kapitału obrotowego dla własnych przedsiębiorstw, które będą cierpiały na jego niewątpliwą brak czas dłuższy, albowiem wolne kapitały własne prywatne, zainwestowane w okresie poprzednim, gorącego tworzenia nowych potrzebnych i pożytecznych przedsiębiorstw.

Z życzeniem wytrwania na obranej drodze, wyrobieniem sobie cierpliwości, z prawdziwym uznaniem dla pracy polskiego przemysłowca i polskiego robotnika ogłaszam III Targi Wschodnie we Lwowie za otwarte.

KRONIKA.

Miejscowa.

— OSOBISTE. Dowódca 25-ej dywizji generał Wróblewski powrócił do Kalisza i objął swe służbowe obowiązki.

— PODZIĘKOWANIE.

Zarząd Akademickiego Koła Kaliszan w imieniu Komisji Sportowej i organizacyjnej igrzysk sportowych, odbytych w dn. 2 września rb. składa na tej drodze serdeczne podziękowanie: Kołu Wioślarek za zorganizowanie bufetu p. dr. Pawłowskiemu za pełnienie obowiązków lekarza zawodów, Wojsku za wydatną pomoc przy części organizacyjnej T-wu Cyklistów, a w szczególności pp. Szpechtowi oraz Radajewskiemu za pomoc przy realizowaniu biegu okrężnego, T-wu Wioślarskiemu za łaskawe użyczenie lokalu, Uczniom Gimnazjum Państwowego za sprzedaż biletów, jak również wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do zrealizowania wielkich igrzysk sportowych.

Zarząd A. K. K.

— ZASIĘKI DLA STRAŻY OGNIOWYCH.

Pol. Dyr. Wzaj. ubezp. w okresie od 25-go maja do 1 sierpnia rb. udzieliła Strażom ogniowym następujące zaliczki: w p. Kaliskim: Góra — 625.000 mk.; Koźminek — 1.000.000; Nakwasiń — 23250; Majków — 1395000; Lisków — 23.250; Przedzeń — 262.500; Sierociniec w Liskowie — 1000000; Szczytniki — 500.000; Zakrzyn — 2000000; w p. Konińskim Krępa — 1.800000; Brzezine — 3000000.

— WSPOMNIENIA O G. NARUTOWICZU. przez marsz. J. Piłsudskiego, których obszernie streszczenie podaliśmy niedawno nadeszły do Kalisza i są do nabycia w księgarniach p. H. Skąpskiego.

— PODZIĘKOWANIE.

Paniom: Dancigerowej Leonowej, Fajkinowej, Frydenderowej Hermanowej, Frontowej Jakóbowej, Goldsztajnowej Percowej, Holcovej Samuelowej, Kostryńskiej, Krasuckiej, Rajnowej Dagmarze, Rajnowej Dorze, Rajnowej Ewie, oraz dr. Zajdowej za łaskawy współudział w kwestii dn. 3 bm. na rzecz budowy żydowskiego domu akademickiego w Warszawie serdeczne podziękowanie składa

„Auxilium Academicum Judaicum“

w Kaliszu

łącznie z młodzieżą akademicką.

— DO UZYSKANIA PASZPORTU NIE POTRZEBA JUŻ SWIADECTWA P.K.U.

Warszawskie pisma podają: że ministerstwo wojny w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnątrz. wydało zarządzenia, zwalniaj. obyw. zabiegających się o paszport zagraniczny od obowiązku przedkładania świadectwa P.K.U.

Zarządzenie to zostało wydane w związku z ukończeniem kontroli rezerwistów. Te zebrańia kontrolne zaopatrzyły każdego w książeczki wojskowe, z których jasno wynika stosunek do służby wojsk., a temsamem ujawniają się ewentualne przeszkody do wyjazdu zagranicę.

Wszyscy rezerwiści, którzy posiadają książeczki wojskowe liczą ponad 28 lat nie potrzebują odtąd zabiegać o zezwolenie P.K.U., otrzymują oni paszport zagraniczny już tylko na podstawie książeczki wojskowej.

Natomiast muszą nadal starać się o pozwolenie P.K.U. na wyjazd zagranicę: 1) mężczyźni od 17 do 20 roku życia, 2) wszyscy inni poborowi, którzy mają odroczenia, 3) rezerwiści do 28 roku życia.

Zarządzenie to wchodzi w życie z dn. 1-go września br.

— BIUROWE INFORMACYJNE T. W. DLA PRASY.

Biuro prasowe Targów Wschodnich otworzyło stały oddział informacyjny dla dziennikarzy polskich i zagranicznych, przybywających do Lwowa na czas trwania Targów Wschodnich. W tym celu zgłosiło się Biuro T. W. do wszystkich czasopism polskich z prośbą o nadsyłanie egzemplarzy.

— NIEPRZYJEMNE NAZWISKA.

W „Monitorze Polskim“ czytamy że obywatele polscy: Basta, Nedza, Djabelec, Opryszek, Wiecheć, Kuternoga, Deckel, Kusibab, Dupczyk Suka i Parasol wnieśli podania o zezwolenie im na zmianę tych wysoce żenujących nazwisk na inne, podług własnego wyboru.

— AMATORZY MOSIADZU.

W kaliskiej rektyfikacji przy ul. Łódzkiej (obecnie nieczynnej, za pomocą włamania się przez okno podkręcano i skradziono różne części młocię od maszyn, ogólnej wartości 50.000.000 mkp. Energiczne dochodzenie w toku.

— KŁĘSKA POZAROW.

W ostatnich czasach zdarzają się bardzo często pożary, które niszczą cały dobytek niektórych gospodarzy. I oto miał miejsce wypadek strasznego pożaru, który strawił 21 domów mieszkalnych, 37 stodół 30 chlewów. Spalił się również częściowo inwentarz jak 6 świń 1 koza i 20 kur. W akcji ratunkowej brało 9 Straży ogniowych.

We wsi Trojanów gm. Opatówek spalił się stóg owsa, wartości 40 milionów mk.. Straż ogniowa z Opatówka pożar ugasiła w ciągu godziny.

Również miał miejsce groźny żywioł pożaru w Dobru Małym, którego pastwą płomieni padły stodoły należące do gospodarzy: Benckiego Józefa, Cichęgo Andrzeja i Nowaka Macieja. Straty wynoszą około 300 milionów mk. Jak dochodzenie stwierdziło, przyczyną pożaru było podpalenie; sprawca został ujęty i oddawiony do sądziego śledczego.

Porządki na kolei.

P. minister dróg żelaznych Marynowski między nami mówiąc jeden z najzdolniejszych kierowników tego oddziału gospodarki państwowej układając na rozkład pociągów, na wszystkich liniach magistralnych obok pociągów pospiesznych wprowadzili t. z. pociągi zwyczaj. odciągające, w celu zmniejszenia natłoku w t. z. Kurjerach. Takim pociągiem odciągającym był na linii kaliskiej wychodzący z Warszawy, o godz. 11 m. 35 wieczorem, tj. w godzinę i kwadrans po Kurjerze i przychodzący do Kalisza o godz. 6 1/2 z rana. W pociągu tym dla wygody podróżnych były 2 wagony długie 1 i 2 klasy, które cieszyły się wielkim powodzeniem.

I o to w dniu 2 września bez żadnych uprzedzeń o tem publiczności, spodziewając się z powodu podwyżki taryfy zmniejszenia frekwencji jak nas objaśniono, zamieniono pociąg ten na najniższą kategorię czyli jak go popularni nazywają „Wołowy“. Pomimo, że kasa sprzedała pewną ilość biletów 1 klasy, okazało się, że w pociągu ani jednego przedziału tej klasy nie było. Pociąg składający się dotąd z kilkunastu wagonów, zmniejszono do 7, z których jeden trzyosobowy drugiej klasy, 2 klasy, 3-ej reszta klasy 4, którą w b. Kongresówce jeździć nie wolno. I co się dzieje, wbrew przewidywaniom augurów kolejowych okazało się, że w tym dniu pomimo podwyższenia taryfy liczba podróżnych nie tylko się nie zmniejszyła, lecz była większą niż w sierpniu. Pasażerów klasy 1 pomimo protestu wsadzono do 2, większość podróżnych, którzy wykupili bilety do klasy 2, musieli się tłoczyć w klasie 3-ej, trzecioklasistów zaś bez ceremonii ładowano do wagonów klasy 4, pomimo, że klasa ta na linii Warszawa — Kalisz kursować nie ma prawa. Przy tej sposobności zaznaczyć należy wiele nie taktowne zachowanie się wobec pasażerów służby ruchu. Zamiast przeprosić uszkodzowanych, którzy słusznie protestowali przeciwko takiemu bezprawiu, panowie konduktorzy odzywali się niegrzecznie, mówiąc, że ich to nie obchodzi, i że jeżeli kto nie chce jechać to może pozostać. Paru śmielszej natury pasażerów udało się do t. z. „dyżurnego ruchu“ o zwrot pieniędzy, że bilety z których korzystać nie mogli, lecz i tu kazano im pisać podania, chodzić do różnych kas, pomimo, że cała wina była po stronie władz kolejowych. Z tego prawa, jak nam wiadomo, skorzystało zaledwie parę osób, reszta jechała jak śledzie w beczce płacąc już nie podwójną, lecz potrójną taryfę, w klasie 3 za biletami klasy 2 i w klasie 4 za biletami kl. 3-tej. Jeden z wyższych urzędników kolejowych, jadący w tym pociągu starał się bronić w tej sprawie pokrzywdzonej publiczności jednakże służba ruchu, nie wiele sobie z tych jego wystąpień robiła. Znane przysłowie o nosie i tabakierce miało tym razem zupełne zastosowanie.

Ile Polska ma majątku jako państwo?

Pojęcie „majątek narodowy“ obejmuje wszystkie bogactwa, znajdujące się na obszarach, wchodzących w skład danego państwa — a stanowiące własność zarówno publiczną, jak prywatną.

Tego „majątku narodowego“ Polska posiada jak niedawno obliczono, na sumę 114 miliardów franków złotych. Natomiast nazwa „majątek państwowy“ oznacza tylko to, co w danym państwie stanowi własność państwa samego, jego ścisły majątek, z którego państwo pobiera wszystkie dochody, którego też substancją może rozporządzać. W skład tego majątku państwowego mogą wchodzić grunta, lasy, budynki, przedsiębiorstwa różne kopalnie, maszyny, itd. O tym właśnie majątku państwa polskiego chcemy tutaj mówić.

Budynki i gmachy państwowe, przeważnie zajęte przez różne instytucje rządowe, w małej części wynajmowane urzędnikom państwowym (na mieszkania i osobom prywatnym). Gmachy te pozostają pod zarządem Ministerstw; robót publicznych, oraz rolnictwa i dóbr państwa. Spisu i oszacowania tych nieruchomości dotychczas niema.

Dobra ziemskie i wody państwowe, wydzierzawione z przetargów (licytacji) publicznych; w administracji własnej pozostaje tylko obszar około 12000 mórg (majątek narodowy Razot i Łąki Czerskie w Wielkopolsce). Ogólny obszar państwowych majątków rolnych wynosi około 400 tysięcy hektarów. Wartość ziemi, razem z budynkami, których jest 2995, oszacowana jest na sumę około 360 milionów franków złotych. Wody państwowe są również wydzierzawiane; ogólny ich obszar podawany jest na 100 tysięcy hektarów. Ścisłego obliczenia niema.

Lasy państwowe zajmują obszar 2884677 hektarów, co stanowi trzecią część całego obszaru leśnego Rzeczypospolitej; oszacowane są na sumę około 33/4 miliona franków złotych i pozostają przeważnie w administracji własnej.

Zakłady przemysłowe w majątkach i lasach państwowych: młyny, tartaki terpentyniarnie, cegełnie, w ogólnej liczbie 413, częściowo wydzierzawione, częściowo w administracji własnej; oszacowane są w przybliżeniu na 36 milionów franków złotych.

Stadniny państwowe oszacowane są na sumę około 9 milionów franków złotych.

Państwowe koleje żelazne — ogólnej długości około 16 tysięcy kilometrów linii normalno torowych i 2 tys. kilometrów wąskotorowych, są prawie całkowicie w eksploatacji rządowej; oszacowane są, wraz z taborem, na sumę około 4 i pół miliona franków złotych.

Państwowe majątki górniczo-hutnicze są w zarządzie „główniej dyrekcji“, należącej do Ministerstwa przemysłu i handlu, przeważnie są we własnej rządowej eksploatacji, część jest wydzierzawiona osobom i spółkom prywatnym, pewna część nie jest dotychczas eksploatowana. Do państwowych majątków górniczo-hutniczych należą: saliny, kopalnie węgla, tereny węglowe i rudy, huty, tereny naftowe, fabryka olejów mineralnych (w Drohobyczu) i gazociągi. Dział powyższy nie jest dotychczas ani dokładnie zinwentaryzowany, ani oszacowany.

Zdrowiska państwowe (Busk, Krynica, Ciecuchów), są w zarządzie i eksploatacji Ministerstwa zdrowia publicznego. Wartość budynków i urządzeń leczniczych nie jest oszacowana.

Poczty, telegrafy i telefony stanowią majątek państwowy w zarządzie Ministerstwa poczty i tele-

grafów, majątek nie jest oszacowany.

Państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe w zarządzie Ministerstw: przemysłu i handlu, prezydium Rady Ministrów i skarbu, wartość tak samo nieoszacowana.

Jak widać z powyższego, oszacowany majątek państwowy Polski przedstawia wartość około 5 miliardów franków złotych, w czym 4 1/2 miliona kolejno. Nieoszacowany przedstawia wartość przynajmniej również 5 miliardowa, jeżeli zważymy, że nieoszacowane pozostały dotąd nie tylko mieszkalne i gmachy publiczne, ale także kopalnie węgla, rudy, nafty, saliny, huty i inne przedsiębiorstwa przemysłowe, zdrojowiska państwowe, poczty, telegrafy, telefony itd. Wyrzucić można zdziwienie, że majątek ten, składający się w części także z ruchomości, jak w kopalniach i fabrykach, nie został dotąd nawet zinwentaryzowany — co umożliwiłoby nadużycia. Stanowić to powinno jedno z najpilniejszych zadań administracji państwowej oraz ministerstwa skarbu. Wogóle uporządkowanie majątku państwowego i oszacowanie go jest pożyteczne i potrzebne nie tylko na zewnątrz, ale także ze względu na zagranicę — bo już choćby operacje kredytowe państwa łatwiejsze byłyby do przeprowadzenia. Wiele z tych „majątków“ państwa jest zupełnie biernych, jak np. koleje, które dają tylko deficyty, a inne przedsiębiorstwa państwowe — a jesteśmy pewni, że tu odgrywa znaczną rolę fakt nieuporządkowania inwentarzewego.

Listy z Ameryki.

(Koresp. własna „Gazety Kaliskiej.“)

VII.

Nowy York w sierpniu 23 roku.

Kraj tutejszy, ochrzczony dawnym odświeżeniem przezwiskiem ziemi płynącej mlekiem i miodem, interesuje cały świat po wielkiej wojnie. Wszystko tu ciągnie, aby osiągnąć owe wszechmocne dolary, owe bożyszcze życia obecnego i aby pokryć powierzchownie zabliźnione rany. Rząd jednak tutejszy nie może być nieludzkim i zupełnie zamknąć progi gościnne ograniczył imigrację i tylko tych wpuszcza co fizycznie i umysłowo zdolni i wariaci zostać obywatelami kraju.

W ostatnim swym liście podałem dozwoloną cyfrę wyznaczoną na rok bieżący urzędowy imigracji z Polski na 31,000 dusz. Najnowsze dodatkowe rządowe rozporządzenie opiewa jednak, że kwota od razu tu przybyć nie może, tylko na miesięczne raty podzielona być musi, i tak, tylko w ciągu lipca, sierpnia, września października i listopada co miesiąc po 6,000 Polaków do St. Zjedn. zawitać może. Kwota za lipiec z Polski jeszcze nie wyczerpana, chociaż przybyłoby z innych krajów, mając normę swą wyczerpaną, czekać muszą do pierwszego sierpnia zanim wyładować będą mogli. Kompanie okrętowe nawet zmuszone są odwieźć z powrotem tych których kwota krajowa już wyczerpana, a we wielu wypadkach biedni emigranci zmuszeni są czekać na stacji imigracyjnej na Ellis Island do 1-go sierpnia. Taki jest smutny stan rzeczy, jednak tak ustanowił Kongres inaczej być nie może.

Cały świat troszczy się o pokój europejski, a najmniej rząd St. Zjedn. Wtrącając się Ameryki do spraw zagranicznych, szczególnie zawikłań europejskich, nie należy więcej do rządu tutejszego, — ale zato ludzie niezależni pragną widzieć pokój na horyzoncie zamglonej Europy, i wysiłają się moralnie i finansowo do przyprowadzenia porządku tak powszechnie pożądanego dla dobra ludzkości. Owóż p. Edward Bok, publicysta filadelfijski, wyznaczył sumę 100,000 dolarów, za najlepszy plan amerykański doprowadzenia stałego pokoju w Europie. Konkurs już ogłoszony został, komitet oceniający i zajmujący się tą ważną sprawą wybrany z byłych ambasadorów i mężów stanu, a termin zamknięcia konkursu wyznaczony został ostatecznie na dzień 15 listopada rb. Podług warunków konkursu, tylko obywatele amerykańscy, ubiegać się mogą o nagrody, z których najwyższa wynosi 50 tysięcy dolarów, a reszta

rozpada się na pomniejsze nagrody w tej myśli. Najważniejszym warunkiem w tym konkursie jest to, że plan najlepszy uznany przez sędziów konkursu, musi być potwierdzony przez senat Stanów Zjedn. Manuskrypta najwyżej mogą się składać z 5,000 słów i muszą być pisane maszynką. Treść przy głównym manuskrypcie może się tylko łożyć z 500 słów. Do ostatniej chwili już parę tysięcy manuskryptów przysłano do głównego Zarządu tego konkursu w Nowym Yorku.

Chociaż cały plan musi być pisany w duchu amerykańskim, rzuciłby tu myśl, czyby nawet nasi pisarze i literaci polscy nie podjęli się tej pracy i próbowali przestać swym znajomym literatom w Ameryce dla przekładu na język angielski, manuskryptów, dzieląc się do połowy możliwie osiągniętą nagrodą? Probatum est!

W związku z tym planem wtrącając się amerykańskiego do spraw europejskich, posłużyć może wiadomość wyrażona przez senatora Ashurst, który wyjechał w tych dniach do Europy, że urzędnicy tutejsi bez upoważnienia objeżdżają Europę i starają się rzadzić całą Europą, a wracając do Ameryki strzelają baki, o tem, co być powinno lub niepowinno zrobićem ztąd dla Europy, ale bez skutku. Tylko urzędowe raporty konsulów i posłów plenipotentaryjnych i od tych raportów wszystko zależy i rząd St. Zjedn. się ściśle takowych trzyma. Również w stosunkach przemysłowych — handlowych relacje miesięczne konsulów wielką odgrywają rolę, dyplomaci ci nauczeni w swym fachu i obeznani z potrzebami niezbędnymi danego kraju, najlepiej odzwierciedlają stosunki i konieczne potrzeby takowego, a ich raporty ogłoszone są w miesięcznych okólnikach konsularnych. I tak np. rząd St. Zjedn. w oddzielnej książeczce wydanej przez ministerstwo handlu, zaświadczając kraj z obecnymi potrzebami 26 różnych krajów, dając nawet nazwiska i adresy swych agentów. W przyszłym liście podam listę różnych potrzeb Polski, dzisiaj tego uczynić nie mogę, bo książka jeszcze mnie nie doszła.

Z dziedziny literatury i sztuki wiele mam do pisania, ale muszę się dzisiaj dla braku miejsca na kilku słowach ograniczyć. Nie uwierzylibyście, że kraj taki chciwy na mamotę jak Ameryka nawet o rozwój i rozkwit poezji się tyle troszczy. Mamy tu nawet uwiecznionych poetów, gdy Anglja ma zwykle jednego takiego poety trzymającego ten honorowy tytuł aż do zgonu. Polska miała tylko w okresie złotego wieku jednego Jana Kochanowskiego uchodzącego za poety laureata swego czasu. W nowszych czasach za takich poetów uchodzili w Polsce Mickiewicz, Słowacki, Wincenty Pol, Marja Konopnicka.

Tu, w St. Zjedn. mamy obecnie aż sześciu poetów laureatami uznanych przez prasę i czytającą publiczność amerykańską; są to mężczyźni zamieszkałi w sześciu różnych stanach, a najmłodszym przybyłym do wieńca poetycznego jest młodzieńca panna M. Dougall zamieszkała w stanie Oklahoma, która parę tygodni temu mianowana została przez gubernatora tego stanu „poetą laureatką“. Bawiła ona w Nowym Yorku krótki czas, przygotowując zbiór swych 180 różnych poezji do druku w zbiorowej książce; miasto jej się podobało pod względem życia towarzyskiego, ale przekłada ona Oklahoma nad Nowy York, bo, jak utrzymuje nie ma tutaj dosyć miejsca, aby się wolno odwracała ramionami — pisać...

Teatr i sztuka teatralna wiele przez filmy utraciły. Zwyłe słowo już tyle ogłoszonym nie jest, wszystkie te filmy przedstawiają, ale, są one trzeba przyznać, doprowadzone do wielkiej doskonałości. Wszystkie efekta elektryczne jeszcze lepiej aniżeli na scenie na płótnie oddane, a życie ludzkie i wszelkie charaktery do sztuki wchodzące tak są naturalne, że przenoszą widza do oryginalnych scen w których się odgrywają. Szczególnie obrazy z życia zachodnich „kowbojów“ tak są trafne i nie nie pozostawiają do życzenia, przypominając życie kozackie „na szybkim koniu“ z Marji Malczewskiego. Już oddawna bróbowane złączenie filmu ze śpiewem lubi muzyką, teraz przychodzi do urzeczywistnienia i aparat wynaleziony na tem polu przez p. Lec De Faresta, ochrzczony został nazwą fonofilmu. Głos ludzki i muzyka zupełnie odpowiadają ruchom charakterów scenicznych.

SIERADZANIN.

Kupię na 80 złotych

8% pożyczki złotowej

po kursie giełdowym

Wiadomość w Administracji Gazety Kaliskiej.

1759

29

T-wo Mleczarskie

Al. Kościuszki 29 w Łodzi

— POLECA: —

Wirówki
Konwie.

1230

Poszukuje się

POKOJU

1762

z całodziennym utrzymaniem dla samotnego mężczyzny. Oferty składać do Administracji „Gaz. Kal.“ pod „Samotny“

Zginał paszport

wydany przez Urząd gminy Brudzew na imię Marcyjanny Łakumy.

1763

Zginał paszport

wydany przez Urząd gm. Brudzew na imię Tomasza Gorkiewiczza.

1762

Organizuje KOMPLET

przygotowawczo-naukowy. Godziny popołudniowe. Wiadomość: Wiejska 5, m. 1. 1758.

Zgineła książka wojskowa

wydana przez P.K.U. w Kaliszu rocz. 1898 oraz karta zwolnienia wydana przez P.K.U. w Kaliszu na imię Władysława Minkina. 1757

Przy ulicy Szopena róg Nowej znajduje się PLAC do sprzedania. Bliższych szczegółów można się dowiedzieć, ul. Ciasna 9, m. 1. 1705

Mleczarnia

p f Andrzejewski,

LIPOWA 8.

POSIADA w SKLEPIE: MLEKO, MASŁO SER, JAJA, i INNE ARTYKUŁY SPOŻYWCZE. 1671

PO CENACH NIZKICH.

Cena mleka 3500. mk. 4000. za ranne.